

MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap, hétfőn és ünnep után is.		Felelős szerkesztő: BARTÓK LAJOS.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV. ker., Vármegye-utca 11—13. — TELEFON. —
Előfizetési árak:			
Helyben egy hónapra 1 kor., negyedévre 3, fél évre 6, egész évre 12 kor.	Vidéken: egy hónapra 1 kor., 20 fill., 1/4 évre 3 kor. 60 fill., 1/2 évre 7 kor., 1 évre 14 kor.	Kiadótulajdonos: WERBŐCZY KÖNYVNYOMDA R.-TÁRSASÁG.	Apró hirdetések ára: egy szó 2 fill., vastagabb betűvel 4 fill. Hirdetések nonpareille számítással, díjszabás szerint.
Egyes szám ára 4 fillér (2 kr.).			

Nemzeti ünnepünk.

Budapest, aug. 14.

Már fellobog az esztergomi oltár lángja a kilenczszázad dicsőségére. Nem Hadur oltára, nem a fehérpalástu táltos áldozza meg a fehér mént... Várnélküli az áldozat, nem ősmagyar a szertartás, nem a pogány hősök természetes nap-bálványozása: de most is csak Hozzá száll itt minden láng oltárról, szivből: imádattal a magyarok Istenéhez, fohászszal a magyarok első szent királyához.

Dicsőség is Neked, Istenünk ki csodatevő nagy hatalmad megmutattad Magyarországodat! Kit más néven, másként tiszteltek, midőn »őseinket felhozád Kárpát szent bérczére« — és midőn utódaikat felhozád a keresztény polgárisultság fényes ormára. Ki más voltál, míg szilaj elbusultságában Ázsia honvesztett párduczserégét kellett a pusztából vérzivatarok közt új hazába vezetni, Attila régi örökébe; és megint más valál, midőn a célját ért nemzetet állandó, nyugalmas tűzhely építésére, a biztos tevékenység rendszerességére kellett vezetned. Más valál a harcban, halálban, más a békében, életben. Addig a megtorló, bosszuló Hadur: azóta a megbocsátó, önfeláldozó Jézus. És a hitteli isteni példával a kötelességet is átvette magyar néped: az önfeláldozást a keresztény Európa védelméért. De Te mindig ugyanaz maradtál; atyai Gondviselésére népednek és oltalmára a szent-

vedő hazának meg-megjelentél mindig régi valóságodban is: a rettentő, a győzhetetlen Hadur alakjában!

Dicsőség hát Neked! S ki mondja, hogy ez a nap nem a Te ünneped s ez az ünnep nem nemzeted ünnepe?

És dicsőség neked, pogány fedelmi Vayk, szent király, első, apostoli István! Király, szentje Istennek és Hazának, Árpád-házi pogány hősöknek utóda, keresztény szenteknek őse. Kinek nagy szivéből, mely tükre volt a *keresztény királynak*, sarjadott szent *László*, mintája a *keresztény lovagnak* és szent *Margit*, eszményképe a *keresztény nemeslelkűségnek*. Ki fölépítéd Árpád birodalmát várakkal, templomokkal és iskolákkal. Ki erénnyel, bölcseséggel és hatalmas öntudattal ruháztad nemzetedre a műveltséget s óvtad meg függetlenségét és magyarságát. Nemcsupán csodatevő jobbod maradt épen a sirban, a századok hantjai alatt, de nagyobb csoda: jobbod műve is épségben magaslik föl, török, tatár vértengerek, testvérharcok hullámai, szultánok és császárok özönvizei után: a magyar haza s fölötte ragyog, mint a nap, szent koronád.

Dicsőség Neked, kihez fohászkodunk ma is: »Hol vagy, István király?«... S ki mondja, igaz magyar mondja-e, hogy műved emléke, a Te neved ünnepe, nem nemzeted ünnepe?

— — De már lobog az áldozati tűz, zengenek az isten és haza himnuszai... s el is szállnak a lángok és elhangzanak a zsolozsmák: oh, de a szükkeblek sötét zugaiban, az agyarkodó visszavonás titkos oduiban még akkor is lángolni és hangozni fog a konok, erőszakos *disputa: nemzeti-e* hát ez az ünnep, — a mely már el is múlt, — vagy csak *felekezeti*? Részt vegyen-e benne az igazi magyar, vagy megbontsa?

S tovább peregnék a nyelvek a régi átok erejétől hajtván: hogy egyet ne akarhassunk, hogy együtt ne érezhessünk, egyek ne lehessünk soha! Mint nem tudunk még Mohácsnál sem, a mikor az ágyuk torkáig folyt a vita: itt van-e hát a veszedelem, vagy nincs?

S ez az *Ármány* műve, az egyetlen, a mi a pogány hitből megmaradt, a mit sem az új hit, sem a szent király ki nem birt irtani! Vagy a végzetes »szakadárság« akár örömmünnepről, akár veszélyes válságról legyen szó: talán annak csapása, hogy első művelődésünk Byzancból került s azért öröklött ránk ez a byzantinizmus, — mint a kelet-római irástudók marakodtak meghasonlásban *egy betűn*: mikor városuk bástyáinak már neki támasztá ostromlétráit az ellenség.

Van ellenvetés: miért a kilenczszázad ünnepelni meg? Miért nem majd az ezret?

Mint ha a századok *alkalmát* csak úgy megrendelhetnők magunknak s egy kis hálával nem tartoznánk mi is, a kik most élünk, kifejezni a végzetnek, a miért e százados évnapot is megérnünk engedte. Vagy ti, kik annyiféleképen jubiláltatjátok magatokat, apró alkalmaitokat, *ezt* a fáradságot sajnáljátok? Vagy talán az *eredéves* magyar kereszténység ünnepét akarjátok megérni ti s arra készülődtek?

»Wollt ihr ewig leben?« — kérdezte nagy Frigyes a vonakodó katonáktól.

Ámde elmélkedjünk is az ünnepen. Hogy kiken múlt e nagy alkalom elsietése, hogy azon teljes egységű hatalmában ne emeljük ki a magyar királyi korona és magyar királyság kilenczszázados fényét: most már hagyjuk el, örvendve mégis, hogy végül a király és kormányja és a meghívott felekezetek képviselőiben, nagy egyházi pompával folyik le az ünnep, s kétségtelenül *nemzeti ünnep* jellegével.

Ha eljő a jobb kor, a melyet vajmi ritkán ismer történelmünk, hogy kicsinyes torzsalkodás, mellékes érdekek, hatalmi vágyak nem tagolják szét a magyar közérzületet: akkor remélhetjük, hogy lesz oly ünnepünk, mely nem csak a multak nagy emlékének örvend a jelen keservei közt, — akkor »*lesz még egyszer ünnep a világon!*«

Bartók Lajos.

Az esztergomi ünnep.

— A Magyarország tudósítójától. —

Esztergom, aug. 14.

Nagy ünnepre virradt ma Esztergom, a melynek külső képe is méltó keretét képezi a kereszténység behozatala és a magyar királyság megalapítása kilencszázados jubileumának.

Nincs ház a primási palotától az utolsó kunyhóig, melyen ne lobogna a nemzeti trikolor. Az üzletek kirakataiban a király képe mellett a hercegprimás mosolygó arc képe látható. A házak ablakait nemzeti színű szalagok díszítik, felváltva a magyar katolicizmus 900 éves történetéből vett tablókcal. Az egyházi épületeken a nemzetiszínű lobogó mellett ott látható a primás kék-fehér színe és elvétve a pápai szín: az ezüst-arany.

Az egész város pompás, elragadó képet nyújt. Az utcákon óriási tömeg hullámszik, a vendégek egyre érkeznek és csodálkozva nézik a fellobogózott, ünnepi díszbe öltözött várost.

Fogatok robnak a primási palota felé, a hol *Vasary* Kolos hercegprimás egész nap fogadja a vendégeket és a rendezőknek adja az utolsó utasításokat.

Az ünnepre érkező vendégek száma óriási, az ország minden tájáról érkeznek küldöttségek. Exzellenziás, méltóságos, nagyságos és tekintetes uraknak fényes gyülekezést fogadta ma be falai közé Esztergom városa. Mindenki egyformán szívesen fogadott és látott vendég.

A kormány képviselőiben már reggel megérkeztek *Wlassics*, *Plósz*, *Lukács* miniszterek és *Gromon* államtitkár, a kik azonban minden hivatalos ceremóniától eltekintettek, nagy meglepetésre az amugy is emberfeletti munkát végző hivatalos személyeknek.

Délután megérkezett *Szell* Kálmán miniszterelnök Almás-Füzítő felől, vele jött *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter.

Császka György kalocsai érsek már tegnap megérkezett, ugyancsak tegnap jöttek *Bende*, *Bubics* és *Rímely* püspökök.

A primási palota, a kanonokok háza, a papnevelő óriási épülete, valamint a benczések, a ferenczrendiek háza s a magánosok la-

kásai zsufolásig megteltek vendégekkel.

Az utcákon imádkozó, ájtatos nép tolongott és délután 3 órára a hatalmas székesegyház megtelt ünneplő közönséggel.

Császka György kalocsai érsek ekkor ünnepi vécsernyét végzett, melyre számos vidéki zarándokcsapat gyült már össze.

Ezalatt a díszes fogatok százával robnak a nánai állomásra, a hol a küldöttségek *Frigyes* főherceg érkezésére vártak.

Frigyes főherceg megérkezése.

A nánai vasuti állomást csinosan fölékesítették az ünnepi alkalomra. Zászlók, czimerek, koszorúk, zöld galyfűzerek díszítették a falakat.

A perronon rengeteg közönség gyült össze.

Fényes nemzeti díszruhák, piros és lila egyházi talárok tündököltek mindenfelé. Már reggel udvari fogatok érkeztek a király képviselője és kísérete részére; a hercegprimásnak állandóan száz hintója közlekedett az állomások és a város közt.

Pozsony felől 3 óra 45 perczkor érkezett meg a vonat, melyből *Frigyes* főherceg kiszállott. Ő fensége kíséretében érkeztek: báró *Kötz* Venczel val. b. t. t. altábornagy, főudvarmester, gróf *Ceschi* János alezredes, szolgálattelvő kamarás, *Wurm* Venczel alezredes, vezérkari főnök és *Gersich* Vendel kapitány.

A főpapság részéről *Komlóssy* Ferencz, *Rosszival* István és *Csernoch* János kanonokok fogadták a főherceget.

A hatóságok és küldöttségek nevében a főherceget *Andrássy* János esztergommegeyi alispán üdvözölte. *Frigyes* főherceg röviden válaszolt, kiemelte, hogy boldognak érzi magát, hogy a nemzet és a katolicizmus e kettős nagy ünnepén ő képviselheti a király személyét. Ezután többekkel kezelt fogott a fenség, mire megindult az impozáns kocsisor a városba.

Elő haladt Esztergom város kapitánya, a főherceg díszfogata előtt és után lovasok vágattak s az ünneplő közönség mintegy száznyolcvan szebbnél-szebb hintón követte a király képviselőjét.

Négy óra után tizenkét perczel érkezett *Frigyes* főherceg a hercegprimás palotája elé, a hol a palotával szemben, az apácza-zárda előtt, díszszázad volt föllállítva. A főherceg elhaladt a tisztelgő század előtt, meghallgatta a parancsörtszt jelentését, azután belépett a palotába.

A hercegprimás bibornoki díszben a palota remek márványcarnokának küszöbén fogadta a király képviselőjét, a ki néhány szíves szót váltva az egyházfejedelemmel, rövid pihenőre pazarul berendezett lakosztályába vonult.

A Szentháromság új szobra.

Az esztergomi ünnep első nagyobb szabású aktusa az új Szentháromság-szobor megáldása volt.

A szobor *Kiss* György mesteri műve s egyike az egyházi szobrászat remekeinek.

A város közönsége már 1891-ben elhatározta a szobor felállítását, de a határozatot csak a múlt év végén valószínűsítették meg. Az utolsó perczekig folyt a lázas munka, hogy a művész alkotása a mai napra készen legyen.

A szobormű építészeti része haraszt kemény kőből készült, a szobrászművek erdélyi, bács-dorogi homokkőből, a díszítési részek galván-bronzzal befüttatott horganyból valók.

A szobor 11 méter magas építmény, mélyremenő alapon. Alakja háromszög; három karcsu, korinthusi oszlopfőkkel díszített oszlopra nehezedik a mennyezet, a melynek tetetjén a Szentháromság csoportozata látható: a földet ábrázoló gömbön balról az Atya, jobbról a Fiú és közöttük kiemelkedően a Szentlélek istennek glória között fehér galamb alakjában jelképezett ideálja. A három szép oszlop közt a Széchenyi-tér felé Magyarország Patrónája, a boldogságos Szűz tekint, a jobboldalra szent Rókus, a baloldalra pedig szent Sebestyén szobra került. Az alapnak megnyújtott szegletein szent István, szent László és szent Erzsébet szobrai foglalnak helyet embermagasságyi szabad oszlopokon. A szobor mennyezetét bronzból öntött angyalfekék és virágfüzerek díszítik. A szobor talpzatából karcsu kiemelkedő derékfeszlet oldalán jobbról a herceg-

primás, balról Esztergom város czimere helyezték el.

Kiss György valóban örökbecsű szoborral ajándékozta meg az országot.

A Szentháromság csoportja a művészi természetesség, a fenkölt ájtatosság szobrászi remeke, teljes az összhang a három-egy Istenség ábrázolásában.

Patrónánk, a Boldogságos, karján a kis Jézussal, pompásan sikerült. Szent Rókus, az önszántából számkivetett hithű apostolt, a lemondás és irgalmasság tiszties képviselőjét híven örökítette meg a művész. Épp oly kifejezésteljes szent Sebestyén vértanúnak harczos alakja, nemes vonásu arcán a hősi elhatározás kifejezésével. Szent Istvánt, a dicső és bölcs, és szent Lászlót, a hős, a hitvédő királyt úgy ábrázolta a szobrász, a mint alakjaik a magyar nép lelkében élnek és visszatükröződnek. Magyarországi szent Erzsébet alakjában pedig a művész szerencsétlen véget ért dicső Erzsébet királynékat örökítette meg. A megdicsőült szomorú királyné megszólalásig hű képmása ez a szobor, melynek hideg követ szinte áthévíti az a kisugárzó hévség, mely Erzsébet királyné lelkéből áradt minden szép, nagy és nemes felé.

A szobor megáldása.

Délután 5 órakor végezte az új Szentháromság-szobor megáldását *Rímely* Károly püspök, Esztergom szüldötte.

A városháza előtt két sátrat emeltek, az egyiket sötét, nehéz vörösbársonyból, a főherceg részére, a másikat a szoborral szemközt a szentelő püspöknek.

Az ünneplő közönség már három óra tájban gyülekezni kezdett s egyre hullámszott a királyi város plébániatemplomában és a szobor körül.

4 órakor megkondukt a templom harangja, melynek szavát mozsárdurrogás követte. Még kétszer szólt a harang és kétszer dörgött a mozsár, mialatt elhelyezkedtek a templomban a királyi városi, a vizivárosi és a szentgyörgyemezei plébániák hívei, a polgári olvasóköri, a katolikus Iegényegylet, az ipartestület, a tűzoltóegylet, a kereskedő ifjak egyesülete, a

A „MAGYARSÁG“ TÁRCZAJA.

Diogenes.

— A „Magyarság“ eredeti tárczája. —

Írta: Balogh Irma. (6)

(Vége.)

Fehér fölnevetett:

— Valóban azt gondoltam!

— Nos, lássa, egy második *Oedipus* rejlik bennem! De azért nem tagadhatja, hogy kíváncsi, szeretné tudni, hogy mániámnak ki a második *„Eredménye“* — mondá *Sófalusy* s elnevette magát.

— Nem tagadom. Nyomban megmondom azt is. A leány, a kit az imént említettem, árva volt s az a család, kinek kötelékébe tartozott, igen mostohán bánt vele s ő még sem panaszkodott. Nagyon figyelemreméltó tulajdonság egy nőnél. Bizonyára ő is úgy fogta föl, hogy a sajnálat mindig alamizna melyet a panaszkodók kalapjába csak azért dobunk, hogy megszabaduljunk tő-

lük. Szóval a leány nagyon tetszett nekem. De a gondolat, hogy hát ha csalódom benne, nem hagytam nyugton s egy sétám alkalmával, a nélkül, hogy lépésem horderejét megfontoltam volna, próbára tettem s kezét megkértem. Hogy nem szeret s nem vonzódik hozzám azt jól tudtam s éppen azért kíváncsi voltam, hogy mit fog válaszolni. Válasza, viselkedése karakterének kulcsát fogja nekem kiszolgáltatni — gondolám s megkértem.

Elpirult, zavarba esett s a válaszsza néhány perczig késett:

— Bizalmát nagyon szépen köszönöm, *Sófalusy* ur, de...

— Visszautasít?... Miért?! — kérdém valami mohósággal, s még azt sem vártam be, hogy mondatját befejezze.

Mert nem szeretem, legalább nem azzal a szeretettel, melylyel jövődöbéli hitvestársainkat szeretnünk kell.

Mig beszélt, nyakán lévő hosszú, vékony aranylánczával játszott s ujjai között addig csavargatta, míg ruhájának egy gombja fölnyílt

s a láncz végén egy medaillon jelent meg.

— Nemde szerelmét már másnak ajándékozta? — kérdém s szemem szinte oda tapadt a medaillonra.

— Nem, de édes anyámnak fogadást kellett tennem, hogy csak olyan emberhez fogok férjhez menni, a kit igaz, őszinte vonzalommal fogok megszeretni. Szegény anyám!...

— Miért szegény?

— Egy jellemtelen ember egész életére boldogtalanná tette.

— Hogyan, miért?

— Mert rang nélküli, vagyontalan leány volt. Az az ember felköltötte szerelmét, reményt, bizalmat keltett benne, azután csufosan, egyetlen szó nélkül elhagyta. Szegény anyám megtört, összeuszott szívvel első kéréséhez ment férjhez, de házasságában soha sem volt boldog, sőt édesatyám is szenvedett általa; tudta, hogy neje boldogtalan. Anyám hasonló sorstól meg akart menteni s azért fogadást kellett neki tennem, hogy szerelem nélkül nem fogok férjhez menni. Azt az

embert is *Sófalusynak* hívták de annak fiatalabbnak kell lennie.

Találva éreztem magam... *Helén* előttem állott.

— Kitél kaptam ezt a medaillon? — kérdém s a medaillonra mutatattam.

— Édesanyám hagyatékából való. Halála óta viselem.

Egy futó pillanat alatt világos lett előttem, hogy *Helén* leánya előtt állok.

A sors utjai kipuhathatatlanok; az Isten kegyelme annak gyermekével hozott össze, kit földi életére boldogtalanná tettem. És mégis, én, a ki a jót, a becsületet, az erkölcsöt hajhászva kerestem, azon tanakodtam, fölfedjem-e magam azon leány előtt, ki sanyaru helyzetének közepette is csak azért veti meg egy dús gazdag kérés kezét, mert fogadalmát megtörni nem akarja. Hizelegve simult lelkemhez a gondolat, hogy a kiváló leány előtt mint a feddhetetlen jellem megtestesülése álljak. Tudtam, hogy a kis gyógyhelyen minden tekintetben nagybecsültek, minek tehát éppen

városi képviselőtestület, a városi, megyei és katonai hatóságok és a székes főkapitány küldöttei. *Rimély* püspököt a templom küszöbén fogadták s míg bevonult, felzendült az *Ecce sacerdos magnus* karéneke.

E közben megindult a templomból a körmenet, melyet a kereszt és két templomi lobogó nyitott meg. A keresztet egy kékruhás kispap, a lobogókat két esztergomi földmiveslegény vitte.

A menetben óriási tömeg volt, mely csodálatos rendben helyezkedett el.

Telefonon jelentették *Frigyes* főherceg udvarának hogy a körmenet a szobor előtt áll, mire a király képviselője megindult a primási palotából a szobor elé.

A merre a főherceg diszes, nagyszámú kíséretével elhaladt, az utcákon, a házak ablakaiban ember-ember hátán tolongott.

Midőn a főherceg a biborsátor elé ért, *Rimély* püspök elmondta azt az imát, melyet a király fogadása alkalmával szokás elmondani.

Erre a kar elénekelte a *Pater Noster*. A püspök *Fehér* Gyula plebános kanonok és fényes egyházi asszisztencia segítségével végző ezután a gyönyörű szobormű megáldását. A megáldási imák elrebegése után a püspök rövid, de fenkölt szellemű, hazafias és vallásos hévtől áthatott beszédet mondott.

A beszéd végén a kar éneke újra felzendült, melynek nyomában *Rimély* püspök ünnepi áldást adott az egész közönségre.

A disz-század sortúze és mozsárszó követte az áldást, mely után *Frigyes* főherceg kíséretével eltávozott s visszatért a hercegprimási palotába, hogy a tisztelgő küldöttségeket fogadja.

Rimély püspök a *Te deumot* intonálta és erre a körmenet a *Bottyán*-utezán át visszatért a templomba s a szobor megáldási ünnepe véget ért.

Tisztelgés Frigyes főhercegnél.

Hat órára volt kitűzve a tisztelgő küldöttségek fogadása a főhercegnél. Először a püspöki kar tisztelgett *Vasary* Kolos biboros hercegprimás vezetésével. Ez alkalmából a hercegprimás a következő beszédet intézte

e leány szemében elveszteni azt a nimbuszt, melyet a közszeretet és a közbecsülés font homlokomra? Nem röstellem bevallani, hogy néhány másodpercig tanakodtam, ingadoztam, míg végre a leány tiszta, értelmes tekintete alatt visszanyertem önmagam.

— Hogy hívták édesanyját? — kérdém.

A leány megnevezte anyját.
— Ó az! — kiáltottam föl s a vér olyan erővel futott arcomba, hogy szinte elszédültem. — Kisasszony, a jellemetlen ember, a ki anyját szerencsétlenné tette, ön előtt áll — ítéljen felette!

A leány mélyen elpirult s zavartan mondá:

— Anyám megbocsátott önnek, mert mindig szerette; soha sem beszélt önről, de atyámmal tudtuk, hogy nem szünt meg önre gondolni. A szeretet a bocsánat. Én pedig ítéletemet már kimondtam.

— És nem fogja azt visszavonni? — kérdém s a vér ismét arcomba rohant.

— Nem.

Frigyes főherceghez, mint a király képviselőjéhez:

Császári és királyi Fenség, kegyelmes uram! Mint első szent királyunk dicső örökösének hódolva tisztelt képviselője előtt jelenünk meg, szerény utódaiként azoknak a lánglelkű férfiaknak, a kik kilencz század előtt először lobogtatták e haza határai között az Evangélium messze világító fáklyáját és első gyönyörködtek abban a ragyogó fényben, a melyet a szent korona apostoli királyunk halántéka körül árasztott.

Ez időtől fogva drága öröksége, féltékenyen őrzött hagyománya nemzetünknek az a törhetetlen hűség, odaadó ragaszkodás és lelkes hódolat, a melylyel királyát mindenkor övezni legfőbb büszkeségének tekintette.

Esedezünk, kegyeskedjék Fenség ezen legmélyebb alattvalói hódolatunkat, törhetlen hűségünket azon legalázatosabb biztosításunkkal juttatni legkegyelmesebb urunk és királyunk trónjának zsámolyához, hogy hosszú és boldog uralkodása hazánk boldogítására napi fohászaink legfőbb tárgya.

Fogadja Fenség is kegyes megjelenéséért hálaing legmélyebb nyilvánítását és engedje meg ama kívánatunk tolmácsolását, hogy az Isten Fenségét családjával együtt sokáig, igen sokáig éltesse. (Lelkes éljenzés).

Andrássy János alispán a megyei küldöttség fogadattása alkalmával a következő beszédet intézte a főherceghez:

Császári és királyi fenséges ur! Esztergom vármegye közönségének nevében hódolatteljes mély tisztelettel jelentjük császári és királyi Fenség, mint a rajongó szeretettel környezett ő császári és apostoli királyi Felsége képviselője előtt, hogy hűveinkben mindenkor hűen megőrzött odaadó szeretetünket és ragaszkodásunkat tolmácsoljuk és alattvalói hűségünkről ez alkalmával is biztosítsuk.

Együttal hódoló mély tisztelettel felkérjük Fenség, hogy ezen érzelmeinket ő Felsége legmagasabb tudomására hozni kegyeskedjék.

Isten éltesse a királyt! (Viha-

ros éljenzés.) Isten éltesse Fenségedet! (Lelkes éljenzés.)

Wimmer polgármester beszéde a városi küldöttség fogadattása alkalmával a következő volt:

Császári és királyi fenséges ur! Kiválóan szerencsésnek érzi magát Esztergom szabad királyi város közönsége, hogy Fenségedet, mint felséges apostoli királyunk legmagasabb képviselőjét, itthonában üdvözölhesse.

Midőn közönségünk hű érzelmeit tolmácsolni szerencsések lehetünk, boldogak vagyunk, hogy egyttal kifejezhetjük alattvalói hűséggel a felett érzett örömet is, hogy a királyi Fenség ünnepünk magasztosságát legmagasabb személye jelenlétének képviselőjével emelni s ekkép azt a szent korona fényével megvilágítani méltóztatik.

Isten tartsa és oltalmazza szent koronánk felséges viselőjét!

Alázattal kérjük császári és királyi Fenségedet, hogy jobbágyi hódolatunkat felséges urunk és királyunk nevében legkegyelmesebben fogadni méltóztatassék. (Lelkes éljenzés).

Zene, kivilágítás, takarodó.

Nyolczadfél óraker este a város összes harangjai megszólaltak. Félórai harangzugás után a Szent-Tamás-hegyi kalvária kápolna előtti téren *Bogisich* Mihály czimzetes püspök vezénylete mellett a 76. gyalogezred zenekarának 24 tagja a következő darabokat adta elő:

1. Óh dicsőséges asszonyosság. Szövege a *Festetich-Codexben*. 1493. év. Dallama a „*Cantus Catholici*“ után 1651. évből.

2. Bünösök kegyes segítsége. Szövege és dallama a *Nádor-Codexben* 1508. évből.

3. Angyaloknak nagyságos asszonya. Szövege a *Peer-Codexben*. 1508. Dallama a „*Cantus Catholici*“ után 1651. évből.

4. Örülj dicsőséges szép Szűz. Szövege és dallama a „*Cantus Catholici*“ után 1651. évből.

5. Szűz Mária kegyes Anya. Szövege és dallama a „*Cantus Catholici*“ után. 1651. évből.

6. Boldogasszony Anyánk, régi nagy

terveimet csupa önértékből meg fogja hiusítani. De a mióta önt szerel, a mióta menyasszonya, nem félek semmitől! Huzza félre kérem annak a középső képnek függönyét! Ugy.

— Ilona! — kiáltott föl *Fehér*.
— Hején leánykori arcképe; Ilona, a mióta jó színben van, bámulatosan hasonlít anyjához. Ilona is szép, de anyja szebb volt. Történetem vége végrendeletemben van, édes fiam. Vagyonom felét önök öröklék, a másik felét kórházakra hagytam.

— Nagyságod...
— Ne, ne hálálkodjék, kérem ne tegye, de menjen le s hozza től, Ilonát s kérje meg, hogy anyja nevében addig is bocsásson meg, míg anyjával abban a másik sejtelmes világban találkozom, a hol nincs hűség és nincs szenvedés.

Az orvos zavart, megilletődött arcczal távozott. Sófalusy megkönnyebbülten főlshajtott s arczának egy ragyogó mosolyával várta — *Molnár Helén leányát*.

Szinte fölszisszentem.

— De azért nekem még is lenne kegyedhez egy nagy kérésem, — mondám bátortalanul.

— Kérem.

— Igréje meg, hogy egy esztendőig senkinek sem fogja elárulni, hogy ismer, természetesen az itteni társaságtól eltekintve. Okaimat ne kérdezze, ha az Isten is úgy akarja, nemsokára megmondom.

— Igérem, — hangzott a leány válasza röviden s a nélkül, hogy többet mondott volna, távozott.

— *Megtaláltam! Ismét találtam egy embert!* — kiáltottam akkor diadalmasan föl. *S a leány, édes fiam, az ön menyasszonya: Halász Ilona.*

— Ah! — ugrott föl az orvos meglepetten.

— Ugy-e nem érti? Pedig nagyon egyszerű. Ilona az én közbenjárásomra Halmosyékhoz jött nevelőnőnek. Tudtam, hogy ha önök megismerkednek, meg is szeretik egymást. Mindent a legmesszebb menő diszkreczióval tettem, nehogy Ilona

valamit is megsejtsen; félttem, hogy

Patronánk. Szövege és dallama a török hódoltság idejéből.

E közben egészen besötétedett és kezdetét vette a kivilágítás. Egymásután gyultak ki a házak ablakaiban a gyertyák és a fénytengerből sorra kiváltak az impozánsan kivilágított épületek.

A bazilika hatalmas kupolája izzó vörösfényben ragyogott, Duna felé néző oldalán óriási fénykereszt tündökölt.

A kivilágított épületek közül kiváltak: a takarékpénztár, az iparbank, a városháza, a megyeháza, a posta- és távirada épülete, a katolikus kör, a szeminárium, valamint a kanonokok háza.

Az utcákon a szitáló eső daczára óriási tömeg hullámozott föl s alá, gyönyörködve a ritka látványosságban.

Este kilencz óraker katonai zenekar járta be a várost, ünnepi takarodót játszva.

Frigyes főherceg szintén meg akarta nézni a kivilágítást és terv szerint gyalog járta volna be a várost, azonban az eső miatt csak a palota ablakából nézte a fényben uszó várost.

A várfokán tüzijátékot is akartak rendezni, azonban a hercegprimás nem engedte ezt meg, mert az alatta emelkedő házak tűzveszedelemben forogtak volna.

Este 9 óraker katonai takarodó volt; a zenekar ez alkalmával a Buda-utcai laktanyából indult ki és lampionos menettel a Széchenyi-térre vonult. Itt néhány darabot játszott és azután a *Bottyán* János-, *Jókai*-, *Szél*- és *Buda*-utczán; továbbá a *Ferencz* József-uton és a *Vár*-uton végig haladva, a kanonokok ház-sorai mellett megkerülte a várhegyet és a *Sötét*-kapun át a laktanyába tért vissza.

Az esztergomi ünnep és a zsidók.

A hercegprimás azon fenkölt elhatározásának, hogy a magyar katolikus egyház kilenczszázéves jubileumi ünnepén való részvételre meghívta az esztergomi más felekezetű kitközségeket is, szép visszhangja kelt *Somogyvármegye* imént megtartott közgyűlésén.

Chernel Gyula bizottsági tag azt indítványozta, hogy a megye az esztergomi jubiláris ünnepélyen küldöttségleg vegyen részt. Az indítvány a többféle felekezethez és politikai pártokhoz tartozó közgyűlési tagok közt különféle érzelmeket keltett s a mérvadó körök is attól tartottak, hogy a gyűlés békés egyetértését megzavarhatja. Ekkor felállott *Bakonyi* Ferencz, megyei bizottsági tag, a kaposvári zsidó hitközség elnöke és kijelentette, hogy ő is, zsidó létére, hozzájárul előtte szóló bizottsági tag indítványához, mert azt úgy tekintik, mint nemzeti megünneplését ama történeti ténynek, hogy Magyarország a keresztény morál elfogadásával az európai államok sorában elhelyezkedett. Kötelessége tehát minden magyar embernek, tartozék bármely felekezethez is, hogy a magyar kereszténység kilenczszázada évfordulóját méltó módon megünnepelje. *Bakonyi*nak eme váratlan, okos és tapintatos felszólalása általános elismerésben részesült és élénk éljenzéssel fogadtattott. Erre *Chernel* Gyula indítványát elfogadták s azonnal megválasztották a deputációt is, mely *Tallán* Gyula főispán vezetésével *Somogy* megyét az esztergomi jubileumon képviselni fogja.

Esztergom.

A mai nagy ünnep városa — Esztergom, a hola magyar nemzet állami-ságának, művelődésének bölcsője ringott, a hol *Vajk* született, ki később mint *István* fejedelem, majd első és felkent király, messze időkre biztosította nekünk és késő utódainknak e drága hazát.

Esztergom az a város, melynek váromjain ragyogott fel a kereszt, a mely város megmaradt a katolikus magyar egyház Sionjának.

Bármerre tekintés is szét e régi városban, bárhova tegyed lépteidet, minden egyes helyén, minden egyes rögén a magyar nemzeti dicsőség elévülhetlen nagysága fogad. Minden egyes köve a mult nagy eseményeinek tanuja.

Valóban fejedelmi székhelyhez méltó része Nagy-Magyarországnak és mint ilyen, gyöngyét képezi a sok szép és regényes vidéknek.

Már a magyarok bejövételét megelőző korban is hadászatiilag és nemzetgazdaságiilag is híres város volt s majd mint a Duna latin nevével *Istropolis* (Dunaváros), majd mint a Garamnak a városától nem messze a Dunába ömlő Garam folyó latin elnevezése után *Istogranum* (Dunagaramváros) név alatt fordul elő. A németek „Gran“-nak, a tótok pedig „Osztrichom“-nak nevezik. Lakóinak száma 16.000 és négy városrésze oszlik, ezek: „Belváros“, régi elnevezés szerint „Királyváros“, „Viziváros“, „Szent Tamás“ és „Szentgyörgymező“.

De a mily szép a fekvése és a mily gyönyörű környéke, épp oly ragyogó története is, mely rövid kivonata a magyar nemzet történetének.

A magyar történelem fényének egyik legragyogóbb sugara az, hogy Esztergom harmadfél századig, egész a tatárdulástig az ország fő- és székvárosa volt. Tehát az Árpád-sarjak idején; miért is mint székesfőváros, az Árpád-házi királyok és fészkeinek mondható hazánkban, mi csak kettőzötti nemzeti kegyeletünkét.

Esztergomnak másik nevezetessége, hogy a magyar katolikus egyháznak központja volt mindig, mivel itt székelt és rövid időköz után itt székelt ma is az ország első főpapja, az esztergomi érsek, az első közjogi méltóság s a magyar törvények értelmében csakis ő koronázhatja meg a királyt.

Az első érsek *Asztrik* és sorszám szerint 1091-től 76-ik utódja *Vaszary* Kolos bíbornok.

Sok nevezetes és nagyírú primása volt a hazának, kik közül halhatatlan nevet szereztek maguknak az első bíbornok *Vancsa* István, majd *Bánfy* Lukács, a Sajónál elesett *Mátyás*, a Mohácsnál elvérzett *Szalkay* László, a hazája iránti hűségért meggyilkolt *Alvinczy* György. A régi főtemplomot pompásan átépítő *Széchy* Dénes és *Vitéz* János, a kápolnájáról híres *Bakács* Tamás. 1543-tól fogva, mikor a török feldulta volt Esztergomot, főtemplomával együtt mindene rommá lett. Ez időtől fogva aprímások Nagyszombatban székelték. A Nagyszombatban székelt primások között halhatatlan emlékezetűek *Oldh* Miklós, *Pázmány* Péter, *Lósy* Imre, *Lippay* György és *Szelepcsényi* György.

A törökök kiűzése után 1683-tól ismét Esztergom a székhely, mely idő

óta nevezetesebb primásai: *Széchenyi* György, *Barkóczy* Ferencz, *Bathhányi* József gróf, *Rudnay* Sándor, *Kopácsy* József, *Hán* János, *Scitovszky* János, *Simor* János és a napjainkban az egyház élén álló *Vaszary* Kolos.

A mi a primások életét illeti, minden időre elmondható, hogy ők voltak a haza legerősebb oszlopai, a királyok legbivebb tanácsadói és a törvényeknek legbiverebb őrei.

A magyar Róma impozáns székesegyháza hazánk leghatalmasabb építészeti alkotásai közé tatarozik, legalább addig, a míg a budapesti Bazilika fel nem épül teljesen. A legnagyobb keresztény templomok között hosszúságra nézve körülbelül a 15-ik helyet foglalja el s csak hét méterrel rövidebb a most épülő, 114 méter hosszú berlini dómnál. Külsőjén egyhangúság ömlik el s talán csak az előcsarnok nyolcz óriási korinthusi oszlopa ragadja meg hatalmasan a szemlélő figyelmét és lelkületét. De annál esodálatraméltóbb a szentegyház gazdagon és ünnepiesen díszített belseje, a melynek művészi kivitelén, *Simor* alatt, német és olasz festőkön kívül a magyar képzőművészek közül is több elsőrendű erő, a melynek *Kiss* szobrász és *Paczka* festőművész, dolgozott és fáradozott.

A Grigoletti-től származó oltárkép a maga 80 négyzetméternyi terület nagyságával ez idő szerint a világ legnagyobb oltárképe s *Pázmány* Péter márványszobrát *Della Vedova* turini szobrász bizonyára legjobb alkotásai közé sorozta. Ezzel szemben áll *Simornak* *Strobl* vésője alól 1896-ban kikerült szobra, a mely a magyar szobrászatnak egyik legjobb remeke. De hogy lehetne Magyarország legragyörűbb templomának minden pompáját néhány sorban leírni.

A ki a mai Esztergomot műkincseivel, történelmi nevezetességeivel, sétányával és egyéb természeti és építészeti nevezetességeivel alaposan meg akarja tekinteni, annak már többször el kell rándulnia falai közé. Hiszen csak az óriási új primási palota tudományos és műgyűjteményeinek meg szemlélése egy délutánnál többet vesz igénybe. Hát még a primási kert, az új *Stefánia*-hid, *Kovács*-patak, ez a nemrég alapított és berendezett nyaralóhely, — vajjon meglehet-e mindezt szemlélni egy nap alatt. Hátha még a Budapest—esztergomi vasút valamivel gyorsabban járatná vonatait! Legalább oda jutna el az ember hamarabb. Vissza ugy is gőzössel tenné meg az utat, hogy *Visegrád*, *Verőcze* és *Vác* szép fekvésében gyönyörködjenek. Este azután még mindig résztvehetne a *Korzón* rendezett sétákban.

TÁVIRATOK.

Temesvár, aug. 14. A kereszténység 900 éves jubileuma alkalmából a házakat feldíszítették, este kivilágítás volt.

Az augusztus 18-án tartandó rendkívüli megyegyűlés egyedüli tárgya a királyhoz intézendő hódoló felirat lesz.

Nagyszében, aug. 14. Dr. David János, az „Albina“ hitelintézet titkára, ma reggel 3 órakor agyonlőtte magát. David rendezett viszonyok között élt.

Tapolca, aug. 14. A tapolcai választókerületben ma orsz. képviselőválasztás volt. Éjjel 11 órakor *Hertelendy* Ferencz kormánypárti jelöltnek 1393, *Abaffy* Emil néppártinak pedig 874 szavazata volt. A választás minden valószínűség szerint *Hertelendy* győzelmével a hajnali órákban ér véget.

Lugos, aug. 14. *Krassó-Szörény* vármegye közigazgatási bizottságának mai ülésében *Podrazsky* Kornél lugosi főszolgabíró jelentést tett az uzsorának több kerületben észlelt elharpódzásáról. A jelentés szerint számos község az anyagi tönkkel küzd s utal konkrét esetekre, melyekben már konstátálva van, hogy lelketlen uzsorások például 5 forint után hetenkint 2 forintot, vagy 100 forint után hetenkint 8 forintot, tehát 400 százaléknál többet szedtek. Az ülésben az is felémeltetett, hogy jelenleg az uzsorások ellen kilencz bünpör van folyamatban. A bizottság a tényállás megvizsgálására a főjegyzőt és főügyészt küldte ki.

Róma, aug. 14. *Margit* özvegy királyné a legszigorubb inkognitóban Velenczébe utazott. A királyi pár kísérette az özvegy királynét a pályaudvarra.

Páris, aug. 14. A minisztertanács megállapította a kiállítás díszlevelek ünnepies kiosztásának programját. A kiosztás aug. 18-án lesz. 75.531 kiállítás között 42.790 kap elismerő oklevelet.

Háboru Kinában.

Berlin, aug. 14.

A *Wolff*-ügynökség jelenti: A német cirkálóhajóraj parancsnoka azt jelenti, hogy a *Gefion* cirkálóhajó július 14-ike óta a németek megoltalmazása végett Sanghaiban van és az *Iltis* cirkálóhajó is utban van Sanghai felé. A *Schwalbe* és *See adler* cirkálóhajókat szintén odarendelték.

Páris, aug. 14.

Az Elysée-palotában ma minisztertanács volt, a melyen *Delcassé* külügyminiszter egy táviratot olvasott fel, a melyben a sanghaji francia konzul ismét azt az aggodalmát fejezi ki, hogy Sanghaiban és környékén megzavarják a rendet és bejelenti, hogy intézkedéseket kell tenni a francia telap megvédésére. Ma reggel *Takuból* e hó 8-iki kelettel a következő távirat érkezett: A tengernagyok tanácsa, a mely a legutóbbi hadműveletek alkalmából ülést tartott, elhatározta, hogy a Peking felé való előnyomulást folytassák. Az indo-kinai kormányzó azt táviratozza, hogy angol forrásból eredő hírek szerint az expedíciós hadtest most 25 kilométernyire van Pekingtől.

Sanghai, aug. 14.

Az itteni kínai puskaporraktárban szombaton történt robbanás, mint most kiderült, egészen jelentéktelen volt. Emberéletben nem esett kár.

Macedon üzelmek.

Bukarest, aug. 14.

Az „Agence Romaine“ jelenti: A román kormány, a mely már előbb figyelmeztette a német és az osztrák-magyar kormányt a szófiai macedon bizottság üzelmeire, a melyeknek az a céljuk, hogy a Balkán-államokban szítsák az agitációt, e napokban hasonló értesítést küldött az olasz kormánynak és számít a három hatalmasság támogatására. A külügyminisz-

ter azonkívül a többi hatalmassághoz is fog fordulni, a melyeknek éppugy érdekkben áll, hogy a Keleten fönntartassék a rend és a nyugalom. A román kormány most életbeléptetett egy 1881-ben kidolgozott szabályzatot, a mely az idegeneknek Romániában való szabad tartózkodásáról intézkedik, a melyet azonban a gyakorlatban mutakozó nehézségek miatt felfüggesztettek. Mai alakjában ez a szabályrendelet számot vet az időközben szerzett tapasztalatokkal és a Romániában tartózkodó idegenektől nemcsak utlevelet, hanem a konzuli hatóságoktól láttamozott igazolványt is követel, sőt azonfelül mindazokat az utazási iratokat, a melyek hazájukban érvényesek. Ha ezeket az okmányokat fel tudják mutatni, a prefektura igazolványt ad nekik, a mely feljogosítja őket arra, hogy Romániában tartózkodjanak.

Háboru Dél-Afrikában.

London, aug. 14.

A Renter-ügynökségnek jelenti *Cradock* tegnap kelettel: A *Midland News*-nak táviratozzák *Vryburgból*, hogy *Carrington* tábornok *Zeerustban* fölgyjuttotta készleteit és azután visszavonult *Malmamba*. *Vryburgba*, a mely támadás esetére jól van felszerelve, sok menekülő érkezett.

London, aug. 14.

A „Daily Mail“ jelenti *Lourenco-Marquezból* tegnap kelettel: A búrok elhagyták *Machadorpot* és erőszakkal megszállták *Watervaalondert*. *Botha* *Lajos* dalmanthuai táborának nagy része szombaton leégett.

London, aug. 14.

Roberts lord táviratozza *Pretóriából* tegnap kelettel: *Methuen* és *Kitchener* tábornokok még folyton üldözik *Dewett* és *Steynt*. *Kitchener* ma reggel 8 órakor *School-Plaatsból* (*Vendersdorp*-tól keletre 8 mérföldnyire) azt táviratozza: *Dewett* mult éjjel három szerkerét levegőbe röpítette. Hatvan angol fogoly, köztük egy tiszt, megszókött a táborból és azt beszéli, hogy *Steyn* elnöknek nem szabad a táborból távoznia. A búrok szigoruan őrzik. *Dewett* kénytelen volt lövészereinek egy részét cserben hagyni. *Harmincz* teljesen kimerült lovat is ott hagyott a táborban. A foglyok megerősítik azt a jelentést, hogy *Methuen* egy ágyut vett el *Dewett*-től. Tegnap az angolok jó sikerrel lövöldöztek az ellenség derékhadára. *Buller* tábornoknak észak felé való előnyomulása kitünő sikerrel járt. Egy lovas zászlóalj a standertoni kommandó 182 emberével tegnap megadta magát.

HIREK.

Magyar diákok Párisban.

Párisból visszatérve egy az *Agence de Paris* kiadásában megjelent s az összes magyar lapoknak megküldött tudósítása akad a kezembe, a melyet a „Magyar Nemzet“ s talán már más lap is leköszölt s a mely a párisi diák-kongresszuson résztvevő magyar diákság becsületét teljesen sárba rántja. Címe: *A magyar diákok kudarcza Párisban*. Elejétől végig alaptalan, a valóznak meg nem felelő, isten tudja, mi-féle forrásból merített állítások sorozata, a mely, a mily mértékben ellenkezik az igazsággal, annyira mélyen

sértő és bántó magyar diákokra nézve, a kiknek párisi szereplése a legkülönösebb diadala volt a magyar érzésnek és a magyar névnek.

Mint a kongresszuson résztvevő budapesti Egyetemi Kör kiküldötteinek vezetője s a „Corda Fratres” nemzetközi diákszövetség konzula, addig is, míg az elnökség nyilatkozik, kötelességemnek ismerem arra kérnem a magyar közönséget, hogy a tiszta szándékunkat éppen nem mondható lerántási kísérletnek hitelt ne adjon. A kereszténység jubileumának nagy ünnepe hivatalosan Esztergomba szólít, részletes czáfolásra ma időm nincs, azonban, a mennyiben a valótlan állításokat egyes lapok már közölték, minden egyes tételének megczáfolását és tökéletes lerontását fogom eszközölni az elnökséggel együtt, a mint az írott bizonyítékok kezében lesznek. Addig ismételve állítom a híresztelés valótlanosságát, s kérem a nagy közönséget, ítéletét függesztesse föl addig, míg észrevételeinket mi is megtehetjük.

Budapest, 1900. aug. 14.

Köpöcsy Dezső,
az Egyetemi Kör elnöke.

Steiner püspök temetése.

Székesfehérvár elhalt püspökét ma kísérték ki óriási részvét mellett örök nyugalomra. A püspöki palota nagytermében felállított ravatalról ma délelőtt kilencz órakor átvitték a székesegyházba, a hol Meszlényi szatmári püspök nagy papi segédlettel beszentelte. A beszentelés után az egyházmegyei papok vállukon vitték ki a koporsót a Hosszútemetőbe. A temetésen József kir. herceg képviselője Zerna Károly honvéd altábornagy jelent meg. Ott voltak: gróf Zichy Nándor, gróf Cziráky Antal, Fehér Ipoly pannonhalmi főapát, gróf Mailáth Gusztáv. báró Fiáth főispán, Huszár Ágoston alispán, Havranek polgármester és a piliscebái lazaristák küldöttje. Ott voltak még többen a győri és kassai kanonokok közül, kivonultak az összes egyházmegyei papok, az árvaházak növendékei, az apácák, a helyi egyetek zászlóikkal és a tűzoltóság.

Egy Forgách báró öngyilkossága. Bécsből jelentik, hogy ott ma délelőtt Forgách Mihály báró, volt főhadnagy, öngyilkossá lett. Az 1850. évben született mágnás fia a hasonnevű elhalt turini helytartó-tanácsosnak. Forgách báró főhadnagyot néhány év előtt helyezték tartalékba. Azóta állandó nagyfoku idegességben szenvedett és ilyen állapotban röpitett ma egy golyót halántékába.

Miniszter és gyógyszerészek. Széll Kálmán belügyminiszter elrendelte, hogy a nyilvános betegápolási alap terhére kiszolgált gyógyszerészek az elmúlt évnegyedről minden következő évnegyed első hónapjának 15-éig mutatandók be a törvényhatóságoknak, mert ennek a határidőnek lejártá után már csak az azt követő negyedévben terjeszthetők fel a kormányhoz.

Villanyos elgázolás. Ma este 8 órakor a Városligetben az Arenaszínház előtt a közuti vasúttársaság 431. sz. villamos-kocsija Jankó Ferencz munkást, a mint ez a sineken keresztül akart haladni, elgázolta. Mire a mentők megérkeztek, a szerencsétlenül járt ember már meghalt. Holttestét a bonczoló-intézetbe vitték. A vigyázatlan kalauz ellen a vizsgálatot megindították.

Budapest fő- és székváros polgármesterei.

Márkus József és Halmos János kir. tanácsos urak, a munka mártirjai, kik egész napokon át görnyedő háttal szolgálják a közérdeket, vagy diszmagyart öltve, önfeláldozó lakomákon viszik előre díszes fővárosunk ügyeit. Nem csoda, hogy gondteljes feladatok terhétől megrenyedt idegrendszerük restaurációt igényel. A szép Rajecz fürdő és Karlsbad, Ostoicizim, vagy Leitomischl szolgált fátadt testüknek enyhé helyet. Okvetetlenül pihenésre van szükségük, hogy ujult erővel fogjanak a munkához és az osztrák elemi biztosító intézetnél még jobban megbiztosítsák drága fővárosunk féltett érdekeit, mint eddig tevék. Még a 9 százados ünnepélyeken való részvételben is gátolta őket a megrongált egészség. Fájdalomtelt lemondással akarták bevárni, világtól elvonulva, osztrák üdülőhelyeiken a magyarországi ünnepségeket. Beteg volt székfővárosunk mindkét feje, beteg, nagyon beteg. Az orvosi tudomány minden hatalma képtelennek bizonyult őket kimoszítani gyógyhelyeikről. Szó sem lehetett tehát róla, hogy a főváros résztvegyen a magyar kereszténység ünnepélyén.

Ámde a koczka fordult. A teleg-ráf drót rezgésbe jött. Parancsot vitt a cseh és morva üdülőhelyekre: és székesfővárosunk ketős feje: Márkus József és Halmos János fő- és alpolgármester kir. tanácsos urak, a legfrissebb egészségnek örvendezve, délczegeen lépegetnek most nyalka diszmagyarban az esztergomi ünnepségeken, reprezentálván fővárosunkat.

Lám, a táviró-dróton szaladó parancsoknak mily gyógyhatása van!

Elfogott sikkasztó. Megirtuk tegnap, hogy a prágai rendőrigazgatóság távirati értesítése szerint Habich Norbert prágai születésű 40 éves pénztáros 20.000 koronát elsikkasztott, azután megszökött. A tolvajt a rendőség tegnap este a József főherceg szállodában elfogta. Mindössze 3755 koronát találtak nála. Az illető Blaschke Mária uradalmában volt könyvelő és pénztáros. A nagy összeget apránként sikkasztotta. A mikor megtudta, hogy pénztárvizsgálat lesz, ijedtében megugrott. Annnyira azonban még sem ijedt meg, hogy kellőképpen bucsut ne vegyen a reá bizott pénztártól. Minthogy már annyiszor hűtlenné vált hozzá, úgy bucsuzott el tőle méltóan, hogy még 4000 koronát markolt ki belőle. A rendőség a sikkasztó elfogatásáról értesítette a prágai rendőrséget.

Nyári szünet. Dr. Daróczy Elek és dr. Hodászy Antal kir. alügyészek, a kik a nyár folyamán az ügyészség szabadságon lévő tagjait helyettesítették, ma kezdik meg hat heti nyári szünidejüket.

Tűzvész. Egy este érkezett távirat jelenti, hogy Kis-Szeben 3 óra óta lángokba áll s délutáni 5 óráig már nyolczvan háznál több esett a dühöngő elem áldozatává. Kis-Szeben rendezett tanácsú város Sáros-megyében, a Tarcaza folyó s a kassa-oderbergi vasút mellett 430 házzal és mintegy 3000 lakossal.

Turista-kögyűlés. A budapest-hegyvidéki turista-egyesület ma tartotta meg kögyűlését a Svábhegyen. Az elnök megnyitó-beszéde után Horn titkár tette meg jelentését, melyben a hegyvidéken tett építkezésekről számolt be. A tisztikar kiegészítése után a svábhegyi szállóban bankett volt.

Polgárság és katonaság barátkozása.

Máramaros-Szigeten dr. Patyantyus-Danczkai Abrahám Béla es. és kir. ezredorvos tiszteletére bankett volt, melyen a megye és város összes előkelőségei részt vettek. A közszeretetek örvendő ezredorvost Budapestre neveztek ki törzsorvossá.

Zarándoklás Mária-Czellbe.

A jubilaris szent év alatt Mária-Czellbe zarándoklatot rendez az ünnepredezó bizottság. Az első zarándoklat szeptember 5-én indul a belvárosi blébánia-templomból. A bucsusok a szeptemberi Mária-ünnepeket Mária-Czellben ünneplik.

A margitszigeti ünnepség.

A Margitszigetre vezető új hid megnyitása f. hó 19-én, vasárnap délután 5 órakor megy végbe, nagyszabású ünnepség keretében. A sziget és a Margit-hid lobogódiszt ölt s a hidfőnél felállítják a fenséges család számára a nagy díszes sátrort, melyben a fenséges párt Széll Kálmán miniszterelnök fogadja. A hid a nagyközönség számára még aznap este 6 órakor megnyílik, a miért is figyelmeztetik a közönséget, hogy az ünnepség lefolyásáig ne a hid felé tömörüljenek, hanem hajón menjenek a szigetre. Az ünnepség alatt és attól kezdve ezentul mindig villamos-világítás lesz a szigeten, melynek alsó vendéglője előtt 2 napon át a honvédenekar játszik az ünnepség emelésére. Az új hiddal egyszerre nyílik meg az alsószigeti kávéház is.

Don Bosco mentő műve Budapest.

Don Bosco társaságának egy magyar papja e hó 16., 17., 19. és 20-án esti 6 órakor az egyetemi templomban konferenciát fog tartani Don Bosco csodálatos művéről, mely az elhagyott, elzúllott vagy árva fiukat összeszedi és őket felnevel tanítja s visszaadja a társadalomnak és önmaguknak. E konferenciákra mély tisztelettel hívja meg mindazon urakat és hölgyeket, a kik népünk megmentését szívükön hordják és e véget e mentő művet részleteiben ismerni kívánják. Magánfelvilágosítókkal bárkinek szivesen szolgál e napokon (18-án is) és pedig d. e. 9-11-ig és d. u. 3-5-ig Práter-utca 44. sz. alatti lakásán Zafféry Károly, a szalézitársaság magyar papja.

Kisfaludy Károly emlékszóra.

A Nemzeti Múzeum minden részében serényen tataroznak és tisztogatnak. Javitják a kert megrongált szobrai is. Kisfaludy Károly mellszobrát, talapzatát és a mellette álló gyeleszt teljesen áttisztították. A homokkő-alkotás, a mely Ferenczy István műve, tegnap óta egészen friss, fehér színben áll régi helyén.

A rendőség köréből.

Laszner Gusztáv rendőrtanácsos, a bejelentő hivatal főnöke, elutazott a fővárosból. Szabadságideje alatt a hivatalt Potóczy Pál fogalmazó vezeti. — Rédey Miklós kerületi kapitány és főkapitányi titkár, a ki tudvalevőleg súlyos operáczió esett át, teljesen felgyógyult s a mai nappal újra átvette a titkári ügyek vezetését.

Az állatkert.

A vidéki közönség egyik kedvencz kirándulási helye Budapestben az állatkert, a hol nemcsak mulat, szórakozik, de módjában áll a különféle remek példányokban bővelkedő állatvilágot tanulmányozni is. Nem mulaszthatjuk el ezen közhasznu, kulturális intézetünket ez alkalommal is olvasóink figyelmébe ajánlani. Az állatkertben eltöltött idő bizonyára sok élvezetet fog látogatóink nyújtani és az a csekély összeg, a mibe az kerül, egy közhasznu intézmény fellendülését mozdítja elő.

Sikkasztás a kinostár kárára.

Ismét sikkasztásról értesítették a budapesti rendőrséget. A magyar-óvári

rendőség azt sürgönyözte ugyanis, hogy Goetz Károly, a delibláti kincstári uradalom kárára nagyobb mérvű sikkasztást követett el, okiratot hamisított, azután megszökött. A szökevény 34 éves, 164 cm. magas, sovány, arca hosszas, beretvált, kicsiny, barna bajusza van, haja rövidre nyírott. Arczának jobb oldalán a szem alatt mogyoró nagyságu gömbalaku kinövésvan. A rendőség kézrekerítésére megterve a szükséges intézkedéseket.

Rendőri hírek.

Ismeretlen öngyilkos. Iparosnak látszó ismeretlen férfi ma reggel a Csata-utca és Gömb-utca sarkán levő kukoricaföldön melbe lőtte magát. Halálos sebével a Rökus-kórházba vitték.

A fürdés áldozata. Az öt nap előtt csónakázás közben a Dunába fult 7 esztendő kis Csizmadia János holttestét ma megtalálták. A Duná az összekötő vasuti hidnál vetette a partra. A hullát az újtemető halottas házába szállították.

Késelő szerető. Szücs János 32 éves, nejétől elváltan élő kocsis, ma délelőtt az Erzsébet-körut és Dob-utca sarkán a vele közös háztartásban élő Varga Julit zsebkésével leszúrta, mert tőle megszökött és meg is lopta. Az életveszélyesen sérült leányt a Rökus-kórházba szállították, a férfit pedig letartóztatták.

Vérgyógyítás, Hemopatia.

Már több ízben említés történt ezen új gyógymódról, mely, mint a napról-napra elért remek eredmények bizonyítják, hivatva lesz a most uralkodó gyógymódnak teljesen új irányt adni. E gyógymód feltalálója és egyedüli képviselője dr. Kovács J. fővárosi orvos, kinek Budapest, V. Váci-körut 18. sz. alatt hemopatiái intézetében teljes gyógyulást nyernek mindazon betegek, kik asthma, sziv-, gyomor-, bél-, hólyag, vagy idegben (különösen neurasheniában), továbbá vér- és bőrbántalomban szenvednek. Ilyen betegek el ne mulasszák a hirneves szak tudóshoz segítségért folyamodni.

IRODALOM, MŰVÉSZET.

A Takácsok a Vigszínházban.

A Vigszínház tagjai e hó 18-án gyűlnek össze, a mikor megkezdik a próbákat a Takácsok-ból. A szociálista színművet szeptember elején mutatják be.

Sirizaka Andor: „Anyósok

Könyve.” Most nevezett szerző-kiadó arról értesíti lapunk utján t. olvasóinkat, hogy e humorisztikus, illusztrált művéből még vannak eladásra váró példányai. Egy füzött könyv ára 2, disp példány 4 korona. Megrendelési cím: Sirizaka Andor, Bogdása (Baranyamegye). Ajánljuk megvételre és elolvasásra.

SPORT.

Budapesti lóversenyek.

— II. nap. —

Ködös időben kezdődtek a mai lóversenyek, az ötödik verseny előtt pedig megeredtek az ég csatornái.

Szép sportot nyújtott a mai program, mert minden versenyben átlag 8 ló indult.

Az államdíjat gyönyörű stílusban Morány nyerte meg, melynek győzelme meglepetés volt, mert a négyes mezőnyben 10 koronára 44-et fizetett a totalizátor.

Legértékesebb és legérdekesebb verseny a nyári kísérleti verseny volt, a melyre 8 lovat nyergeltek föl. Legszébben galoppoztak a próbasfutásnál Rózi, Tarentella II. és Bencze, de a versenyt az általunk is tippelt Char-

mant küzdelem után fejhosszal nyerte meg az általunk első helyre jelölt két-éves Jubileé ellen. Ha az eső nem esik, biztosra vesszük, hogy Jubileé lett volna a győztes. E ló ma oly gyönyörűen futott, hogy öt tartjuk egyik legjobb kétévesünknek.

A nyeretlen kétévesek eladó handicappját *Doni Kozák* nyerte meg küzdelem után, melynek lovasa, a Rohonczi istállóhoz szerződött amerikai félvér, *Jim Morgan*, verseny előtt megesküdt, hogy első lesz. Nem is esküdtött hamisan. Azt hisszük, e verseny után nem fog többé nevetni a közönség Morgan furcsa lovaglásán.

Tippjeinkre játszóknak ma ismét szerencsésen jártak, mert jelölteink közül *Almom*, *Davensberg* és *Charmant* győztek, míg *Irroy*, *Ártatlan II.* és *Jubileé* helyre érkeztek be.

A részletes eredmények:

I. *Nyeretlenek-díja*. Díj 3000 korona. Távolság 1600 méter. Első Szemere M. *Évő-ja* (lov. Cleminson). Második *Irroy* (lov. Poole). Harmadik *Fair-Trick* (lov. Black). Futottak még *Rába* és *Jobbágy*. Birói ítélet 2 és fél hosszal könnyen első, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10: 22. Helyre: 50: 66 és 66.

II. *Eladók handicapp-ja*. Díj 2000 korona. Távolság 2000 méter. Első *Horthy J. Almom-ja* (lov. Adams). Második *Ártatlan II.* (lov. Bulford S.). Harmadik *Serdar* (lov. Slack). Futottak még: *Maestro*, *Wabende Lohé*, *Barkarol* és *Iffasszony*. Birói ítélet: 1 és fél hosszal könnyen első, 3 hosszal harmadik. Tot.: 10: 63. Helyre: 50: 94, 68 és 134.

III. *Allamdíj*. Díj 4000 korona. Távolság 2400 méter. Első gróf *Estertlány L. Mordány-a* (lov. Barker). Második *Leader* (lovagolta Hyams). Harmadik *Jablanica* (lov. Wilton). Futottak még: *Gaudirole*. Birói ítélet: Erős küzdelem után rövid fejhosszal első, 2 és fél hosszal harmadik. Tot.: 10: 44. Helyre: 50: 50 és 47.

IV. *Handicap*. Díj 3000 korona. Távolság 1400 méter. Első *Péchy A. Davensberg-je* (lov. Poole). Második *Elluczi* (lov. Southey). Harmadik *Állandó* (lov. Segrott). Futottak még: *Malteser*, *Serena*, *Gagerl*, *Berceuse*, *Teophil*, *Esparsette* és *Cabbage rose*. Birói ítélet: Rövid fejhosszal első, egy és fél hosszal harmadik. Tot.: 10: 49. Helyre: 50: 92, 120 és 312.

V. *Nyári kísérleti verseny*. Díj 10.000 korona. Távolság 1100 méter. Első *Blaskovich E. Charmant-ja* (lov. Black).

Második *Jubileé* (lov. Southey). Harmadik *Honleány* (lov. Bulford S.). Futottak még: *Rózi*, *Tarantella II.*, *Bence*, *Culture*, *Magnes*. Birói ítélet: Küzdelem után fejhosszal első, 6 hosszal harmadik. Tot.: 10: 71. Helyre: 50: 120, 138 és 192.

VI. *Nyeretlen kétévesek eladó handicapp-ja*. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. Első *Rohonczi Gedeon Doni Kozák-ja* (lov. Jim Morgan). Második *Hastrmann* (lov. Bulford S.). Harmadik *Dagmár* (lov. Wilton). Futottak még: *Maculani*, *Szánombánom*, *Maaritia* és *Bendeguz*. Birói ítélet: Küzdelem után nyakhosszal első, fejhosszal harmadik. Tot.: 10: 44. Helyre: 50: 66, 70 és 64.

VII. *Czinkotai-díj*. Díj 3000 korona. Távolság 1100 méter. Első gróf *Degefeld Imre Frangepán-ja* (lov. Wilton). Második *Galba* (lov. Hyams). Harmadik *Windsor* (lov. Barker). Futottak még: *Lepke*, *Retour*, *Bordereau*, *Soutourire* és *Famulus*. Birói ítélet: Egy hosszal biztosan első, fél hosszal harmadik. Tot.: 10: 41. Helyre: 50: 84, 114 és 108.

III. nap.

A holnapi versenyen értékes futam nem szerepel. A legjobban díjazott verseny a nyári handicap, a melyben a legtöbb esélye *Feodorának* (Harkányi-ist.) van. E ló a *Parsifal* handicappban 2 hosszal verte *Zászlóst*, a mely akkor 10 kilogrammot, most pedig 6 és fél kilogrammot czedál neki. Őt jelöljük tehát első helyre, míg helyre *Gonosz* vagy *Canterbury* jöhet.

A többi versenyekre nézve utalunk tippjeinkre:

- I. *Irroy*—*Geist-ist.*
- II. *Ártatlan II.*—*Pimasz.*
- III. *Harkányi-ist.*—*Gonosz*—*Canterbury.*
- IV. *Elluczi*—*Eva.*
- V. *Melitene*—*Doni Kozák.*
- VI. *Nachtwächter*—*Mautner-ist.*
- VII. *Dréher-ist.*—*Eglantine.*

∞ **Morgan szerződése.** Az amerikai szokás, a ki első szereplésével közderültséget, a másodikkal már elismerést szerzett, *Rohonczi Gedeon* istállóhoz szerződött. A népszerű sportsmanu ezzel bizonyára nagyot lendített verseny-karrierjén, mert két-száz évvel kitünő loányaga csak ügyes zsoke hiányában nem érvényesülhetett. Az amerikai bravuros lovasnak látszik és érdeméből mit sem von le az, hogy dohányzás helyett, amerikai módra, reggeltől estig gummit rág.

Nyilt-tér.

(E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Szabadalmazott
gázgyújtó
gyufa és láng nélkül

10.000 lángmeggyújtására.

Darabja: ruddal felszerelve **6 korona.**

Magyarországi vezérképviselő:

RadóLajos
BUDAPEST, VI.,
Izabella-u. 73.

Ismételadónak megfelelő engedmény.

Ügynökök kezesnek.

Zarándoklat.

Paray le Monial, Lourdes, Einsiedel és Wiltenbe augusztus 24-én. (Utirány: Budapest, Bécs, Linz, Innsbruck, Einsiedeln, Zürich, Genf, Paray le Monial, Lyon, Toulon, Lourdes és vissza: Wiltenbe.)

Jeruzsálemben

pedig október 1-én fog indulni **Dömötör Gedeon plébános (Budapest, II. ker.)** vezetése alatt — ki ez utakat már többször megtette; felvilágosítást szívesen ad.

Lourdesba:

Árak:

- I. osztály . 240 forint.
- II. osztály . 180 forint.
- III. osztály . 100 forint.

hét napi teljes ellátással.

Jeruzsálemben:

Árak:

- I. osztály . 350 forint.
- II. osztály . 290 forint.
- III. osztály . 142 forint.

az utazás tart egy hónapig.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Uj táblai bírák.** A király *Bucsa Lajos* pé-tvidéki kir. bünte törvényszéki bíró a budapesti kir. ítélőtáblához nevezte ki, *Dr. Rhorer Miklós* győri kir. ítélőtáblai bíró pedig a

budapesti kir. ítélőtáblához áthelyezte.

§ **Lefoglalt „Imperial“.** Raupach csehországi sajtgyáros védjegybitorlás címén panaszolta be a Schwarcz-testvérek budapesti sajtgyárosokat, mert ezek „Mark-Imperial“ vignetával épp olyan sajtot hoztak forgalomba, mint ő. A budapesti büntető-járásbíró-ság a panasz következtében tegnap házkutatást tartott a hepanaszolt cég Gyöngygyuk-utca 4. sz. a. gyártelepén s több láda „Mark Imperial“ vignetás sajtot foglalt le, a melyet elfognak kobozni.

KÖZGAZDASÁG.

Elcsapott vezérigazgatók.

Két vidéki pénzintézetünkél fordult elő legújában az a szokatlan eset, hogy az igazgatóság indítva érezte magát a vezérigazgatót állásától stante pede elbocsátani. Ezt a két esetet a „Közgazdaság“ következőképpen írja le:

A *Kecskeméti Kereskedelmi Iparhitelintézet és Népbank* megalapította pár év előtt az ottani gőztéglagyár részvénytársaságot. Ez a teglgyár 1898-ban üzemét jelentékenyen kiterjesztette, de a kiterjesztés költségeit nem alaptőke-emelés által, hanem a népbanktól felvett folyószámla-kölcsönrel fedezte.

A kiterjesztett vállalat azután nagyobb üzemet is fejtett ki, de kellő forgalmi tőke hiányában újból hitelre szorult. Ekkor *Zimay Károly*, a ki a népbanknak elnök-vezérigazgatója, de egy személyben a teglgyárnak is vezérigazgatója volt, a népbank igazgatóságának tudta és beleegyezése nélkül újabb 60.000 frt folyószámla hitelt nyújtott a gőztéglagyárnak, a melyet ez, a közben beállott építési válság folytán, nem tudott visszafizetni, úgy, hogy most is mintegy 150.000 forinttal minden fedezet nélküli adósa a népbanknak.

Mikor erre a bank igazgatósága az ideai félvéri mérleg elkészítésénél rájött, méltányosságból azonnal egyetemleges szavatosságot vállalt a teglgyárnak a bankkal szemben fennálló tartozásáért, egyúttal azonban *Zimay Károlyt* hatáskörének túllépéseért egyhangulag elmozdította állásától.

A másik intézet, a melynek igazgatósága a vezérigazgatót elcsapta állásából, a *Török-kauzsi Kerületi Takarékpénztár*.

Ennek a vezérigazgatója, *Frankl Vilmos*, az utóbbi időben privát vagyont teljesen elvesztette, úgy, hogy fizetési kötelezettségeinek újában már nem volt képes eleget tenni.

REGÉNYCSARNOK.

Jog a boldogsághoz.

Elbeszélés, oroszból. (2)

— Irta: *Potapenko N. I.* —
(Folytatás.)

Posdnew leginkább azon csodálkozott, hogy *Kurtanow* a négy év alatt oly kevéssé változott meg. Pajtását megpillantva, úgy tűnt fel neki, mintha tegnap látta volna utólszor.

Ellenben *Grigori Petrovics* szemében megváltozott. Senki sem hitte volna, hogy abból a nyulánk ifjúból, a ki külsejére oly sok gondot fordított, ily kövér ember lesz, a ki már egy kis poczakot is érezte és a kinek arca duzzadt és szemhéjai már kövérek voltak. Ruházata és egész külseje rendetlen volt. A mellény felcsuszott és köröskörül az ing látszott ki.

Az asztalnál még három személy ült: egy *Posdnew*hez hasonlóan, szintén gondozatlan külsejű öreg ur, hosszú posztókabátban. Vörös arca, kis, szürke pofaszakála és sárgás

bajusza, azonkívül rendkívül nagy orra volt. „Nagybátyám!“ mutatta be *Posdnew*.

Vele ellentétben szomszédnőjének, egy korosabb asszonynak nevetésesen kicsiny orra és oly sárga és ráncos arca volt, mint egy százéves vénasszonyé. Keskeny ajkai körül majdnem szakadatlanul ostoba mosolygás játszadozott. Alaktalan, elviselt, piszkos kabátka volt rajta. *Posdnew* a bemutatáskor csak „rokonomnak“ nevezte.

Mindhárman, *Posdnew*, a nagybácsi és a „rokon“ könyölmű, elzüllött ember benyomását tették, a kik a külsőre és tisztességre semmit sem adnak. Az asztal egyik sarka körül csoportosultak, a melyen egy kis pálinkás üveg állt.

Az asztal másik sarkán egyszerű, barna ruhába öltözött fiatal asszony ült. Termete magas és karcsu, arca csinos, tojásdad, rendkívül halvány volt. Tartása egyenes, majdnem erőltetett és úgy látszott, mintha egész viseletével a szemben levő csoport és egyáltalán minden ellen, a mi az asztalon volt, tiltakozását akarná kifejezni.

Kurtanow kijelentette, hogy már

ebédelt és kis távolságra az asztal mellé ült. Régi barátja és annak környezete oly benyomást tettek reá, és az olysajátságosnak és váratlanul tűnt fel előtte, hogy semmiképp sem tudta magát összeszedni és *Posdnew* kérdéseire, — melyek pedig csak olyan közönséges kérdések voltak, a minőket oly emberek intéznek egymáshoz, a kik egymást már régóta nem látták, mint honnan jön, hogyan él, nem nősült-e? stb., — csak szórakozottan válaszolt.

A bácsi minduntalan a pálinkás üveg után nyult, poharát minden alkalommal furcsa mozdulattal föl emelte és mondá: „a szép hölgyek engedelmevel.“ A „rokon“ vigan nyöszörgött, *Darja Pawlowna* ellenben összeráncolta homlokát és haragosan tekintett körül. *Posdnew* kifejezte azon való örömet, hogy barátját ismét láthatja, de csak a viszontlátás első pillanatában lehetett rajta észrevenni, hogy igazán örül, mert azután arca ismét közönyös kifejezést öltött és minden kíváncsiság és részvét nélkül kérdezősködött.

A csemege után *Darja Pawlowna* azonnal felállt és a házba ment.

Ekkor a bácsi összehuzta balszemét, a jobbal pedig hunyorgatott, míg a rokon nyöszörgött.

— Ezt ajánlhatom neked — mondá *Posdnew* és a mellett egyenesen az öreg asszonyra mutatott.

Kurtanow összeráncolta és házigazdájára csodálkozó és aggodó pillantást vetett. Azt gondolta, hogy *Posdnew* megfélemedezett a hölgy jelenlétéről, vagy véletlenül ejtette ki ezt a szót. De a hölgy éppenséggel nem sértődött meg, sőt ez alkalommal még csak nem is nyöszörgött.

— És az a bácsi ott — folytatá *Posdnew* — mindig kész arra, hogy egy üveg pálinkáért akár tulajdon édes atyját is áruba bocsássa.

— A boldogultat? — kiáltá a bácsi vigan felkaczagva.

— Még a boldogultat is! — hagyá helyben *Grigori Petrovics*.

A bácsi vigan nevetett tovább, úgy, hogy már a „rokon“ sem állhatta meg tovább és újból nyöszörgött. *Kurtanow* egyikről a másikra nézett. Agyában lassacskán az a gondolat kezdett megfogamzani, hogy bolondok társaságába került.

(Folyt. köv.)

Ebből kifolyólag az intézet visszleszámítoló hitelezői a takarékpénztár iránt is bizalmatlanságot tanúsítottak, amely ennek az igazgatóságát arra indította, hogy a konkurrens intézet titkára által megvizsgáltassa a takarékpénztár állapotát.

Ez a vizsgálat azzal az eredménnyel járt, hogy Frankl vagy 50.000 koronával tartozik az intézetnek és hanyagságával még egyéb 30.000 korona kárt is okozott annak. Erre azután az igazgatóság elbocsátotta a vezérigazgatót állásából, maga a takarékpénztár azonban meglehetősen bizonytalan helyzetbe jutott, mert a visszleszámítolók visszakérik pénzüket, a 260.000 korona betéteiből pedig 200.000 koronát fölmondtak.

Az intézet igazgatósága megnyugtató nyilatkozatot tett közzé, ennek dacára azonban úgy látszik, hogy az intézet súlyos helyzetén már csak a konkurrens intézettel való fúzió útján lesz lehetséges segíteni.

= Eke- és vetőgép-bemutató.
A Zentai Gazdakör folyó év szeptember hó végén Zentán az egész vidék gazdaközönségének részvételével eke- és vetőgép-bemutatót rendez. A bemutatásra való részvétel folyó évi szeptember 10-éig a Zentai Gazdakör titkárnál jelentendő be.

Időjárás.

A barometrikus helyzet nem változott; a maximum ma is nyugati, a depressziók pedig északkeleti és dél-

Kiváló minőségű

dinnyéket

szállítunk csepelszigeti kertészetünkből 5 kilogrammos postakosarakban bérmentve utánvétellel:

„Dunakincse” legkiv. faj (Turkesztán) 5 kgr. — 3.20 kor. „Kréta-szigeti Ananász” 5 kgr. — 3.20 kor. „Jókai Ananász” 5 kgr. — 3.20 kor. I. mezei sárgadinnye 5 kgr. — 2.60 kor. I. görögdinnye darabonként 1.— kor.

SCHLESINGER és POLÁKOVITS

Budapest, Ferencz József-rakpart 39. (Thonet-udvar).
5 kgon felüli rendeléseknél nagyobb árked-
vezmény.

CZIMET ADOLF

óras és ókszerész
Budapest, VIII., Üllői-ut 64.
Felülmúlhatatlan.
Minden órajavítás
80 kr.

Üllői-ut 64. szám alatt.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek

3 évi jótállás mellett.

Van Önnek pöre?

Az Önügyvéd segédkezése mellett pörös ügyeit és az ahhoz tartozó összes iratokat ügyvédi közbenjárás nélkül végezheti és évente sok pénzt megtakaríthat.

**Dr. FÖLDES ARPÁD
A MAGYARIPAROS TÖRVÉNYSZÜKSÉGLETE.**

A munkáról az összes fővárosi hírlapok elismerőleg nyilatkoztak és a többek között az is meg lett említve, hogy végre olyan mű jelent meg a magyar könyvpiacra, amely úgy olcsó áránál, valamint terjedelménél fogva bárkinek nagy szolgálatára lehet és saját magának árt az, a ki e munkát könyvtárának meg nem veszi.

Sok utánrendelés is érkezik.
1 frt 30 kr. előleges beküldése mellett bérmentve küldi ezen művet, míg a készlet tart: a

„MAGYARSÁG” kiadóhivatala
BUDAPEST, IV., Vármegye-utca 11—13.

keleti Európát borítják. A hőmérséklet eloszlása sem változott jelentéke-nyebben.

Az idő nyugaton száraz és jobbára felhőtlen, a depressziók mentén (főleg délen) viharos és esős.

Nálunk az idő jobbára száraz volt, kisebb esőzés csak a déli vármegyékben és Erdélyben volt.

A hőmérséklet valamivel emelkedett. **Jóslat:** Többnyire felhős, enyhe és helyenkint, — főleg az ország déli felében — esős idő várható.

Hőmérséklet: Budapest 18.0, Ó-Gyalla 12.5, Zágráb 17.5, Szeged 16.3, Kozlovár 14.0, Bécs 15.8, Róma 20.3, Berlin 16.6, Páris 16.7, Szent-Pétervár 13.7.

Budapesti gabonatözsde.

Lanyha irányzatnál 28.000 mm. buza kelt el, leginkább wagonáru, 5, sőt itt-ott 10 fillérrel olcsóbb áron. A legtöbb új áru volt. A legmagasabb ár 8.15, a legalacsonyabb 7.45 korona volt.

Egyéb gabonauemlék közül 4000 mm. rozs tartott irányzat mellett 6.87 és fél — 7 koronán kelt el.

4 és fél órák a következők voltak a záróárfolyamok:

Buza 1900. okt.-re	7.85—7.86
Buza áprilisra	8.23—8.24
Rozs 1900. okt.-re	7.17—7.18
Tengeri aug.-ra	6.36—6.37
Tengeri májusra	4.97—4.98
Zab 1900. okt.-re	5.46—5.47
Repce aug.-ra	14.—14.10

Budapesti értéktözsde.

Az irányzat továbbra is kedvtelen, az üzlet ma is rendkívül csekély és az ár-

hullámzások továbbra is egynegyed és fél koronára rugtak. Az árfolyamok névlegesen és még a kínai kérdés kedvezőbb állása sem képes a tőzsdét almából felrázni.

A helyi értékek piacán a forgalom szűnhetel.

Valuták és ércváltók változatlanok.

A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény	663.75
Magyar hitelrészvény	682.—
Leszámítoló	451.—
Rimamurányi vasműv.	515.—
Osztrák-magyar-államvasut	655.50
Közuti-vasut	597.—
Vároosi villamos vasut	290.—

Állatvásár.

Kőbányai sertésplac. Augusztus 14. Fialat nehéz (páronként 320 kgron felüli súlyban) 95—96 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 klg.) 94—95 fillér. Fialat könnyű (páronként 250 kgrig terjedő súlyban) 95—96 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kgron felüli súlyban) 95—96 fillérig. Közép (páronként 240—260 kgr. súlyban) 93—94 fillérig. Könnyű (páronként 240 kgrig terjedő súlyban) 93—94 fillérig. A sertésüzlet irányzata: változatlan.

Budapesti borjuvásár. Aug. 14-én. Felhajtott élős borju 774 drb. Növendékmarha 39 drb. Árjegyzések: Elsőrendű élős borjukért 74—86 fillér, kivételesen 94 fillér. Másodrendű 56—71 fillér. Másodrendű 45—48 fillér. Silányabb 38—42 fillér kgrkint. A nagy felhajtás következtében a vásár lanyha irányzat mellett folyt le, az árak 7—10 fillérrel csökkentek kilogrammonként.

Alapított 1850.

LÖWY SÁNDOR Feldmann S. utóda

Budapest, VI., Eötvös-utca 23/a
Paplan, matracz és rouletta gyártmányainak
árjegyzéke.

Rouge-paplanok.

- I. sz. 3 zsinóros, 105/155 cm. kor. 2.70
- II. sz. 4 zsinóros, 115/165 cm. kor. 3.10
- III. sz. 5 zsinóros, 125/175 cm. kor. 3.50
- IV. sz. 6 zsinóros, 135/185 cm. kor. 4.—

Secunda satin-paplanok.

- I. sz. 3 zsinóros, 105/155 cm. kor. 4.40
- II. sz. 4 zsinóros, 115/165 cm. kor. 4.80
- III. sz. 5 zsinóros, 125/175 cm. kor. 5.40
- IV. sz. 6 zsinóros, 135/185 cm. kor. 6.—

Prima satin-paplanok, egy szélben.

- I. sz. 3 zsinóros, 105/165 cm. kor. 5.20
- II. sz. 4 zsinóros, 115/165 cm. kor. 5.80
- III. sz. 5 zsinóros, 125/175 cm. kor. 6.70
- IV. sz. 6 zsinóros, 135/185 cm. kor. 7.30

Atlasz-paplanok minden színben 14 koronától feljebb.

Matraczok jó minőségű csinvat-vászonból.

- Volin-töltéssel kor. 7.— és 7.60
- Tengerifü-töltéssel kor. 8.40 és 9.20
- Afrique-töltéssel kor. 9.60 és 11.—

Lószőr-matraczok jó fajta Köper csinvatból 24 korona és feljebb.

A ki jó sérvkötőt akar, forduljon bizalommal alanti czéghez.

Ajánlja kizárólag saját gyártmányu sérvkötőit, haskötőit, egyenestartóit, suspensoriumait, valamint az összes betegápoláshoz szükséges kötszereit. Készít minden testeknek Orthopedfüzetet, műlabakat és kezeket és minden e szakmába vágó kötszereket. Hivatkozom arra, hogy számos éven át a külföldön, kórházakban, mint sebészeti kötszerész dolgoztam és munkám a legelső tanároknál a legjobbnak bizonyult. Sérvkötő megrendelésnél kérem a test körméretét és hogy jobb, bal vagy kétoldalú sérvkötő szükséges. Ára egy oldalra 4 frttől 6 frtig, két oldalra 8 frttől 10 frtig. Kizárólag egyedüli főraktár valódi francia és angol gummi és halhólyag különlegeségeiben, tuczatja 120 krtól 6 frtig. Párisi óv-spongya Safeti-Sponges, tuczatja 4 frttől 6 frtig. Pessarium oclusivum méhvédő, hölgyeknek nélkülözhetetlen, darabja 1.50 frt. Megrendeléseket pontosan eszközöl a legnagyobb discretió mellett

RADVÁNYI L.

sebészeti kötszer-gyáros
Budapest, VII., Erzsébet-körut 36.

SZÍNHÁZAK.

(Szerda, augusztus 15-én.)

Föv. nyári színház.

Délután 3 órákor.

Szulamit.

Este fél 8 órákor.

Először:

Több mint királynő.

Történeti színmű 5 felvonásban. Irtá E. Bergerát. Fordította Makó.

Városligeti Szinkör.

Délután 4 órákor.

Búr háboru.

Látványos előkép dalokkal, táncokkal és csataképekkel. Irták Feld Aurél és Zsoldos László. Zenéjét szerette Donáth E.

Este fél 8 órákor.

A kolduló barát

és a

megvadult szabó.

Uránia Színház.

Kisfaludy-Színház.

Szulamit.

Kezdeté fél 8 órákor.

Katona-ügyekben

és fegyvergyakorlati ügyekben

vonakozzanak a tiszturakra, egyéves önkéntesekre, a legénységi állományra, vagy állítás-kötelesekre és reklamációknál leggyorsabban és leglelküismeretesebben jár el a

katonaügyi iroda

BUDAPEST,

VII., Kerepesi-ut 6. szám a.

Tulajdonos:

Dominke János cs. és kir. százados.

Villamgyógydelejes kereszt vagy csillag

gyógyít és fölfrissít, kezesség mellett.

(R. B. sz. 86.967)

E készülék gyógyít és segít asthma, eskór, influenza és hátrinczfájdalmaknál, köszvény, rheuma, ischias, neuralgia, migrén, szívdobogás, fejt. v. fogfájás, fülzuga, álmatlanság minden ideg- baj s gyöngeségnél kezesség mellett.

20 éves betegségeket teljesen meggyógyított. Elismerések és bizonyítványok a világ minden részéből irodámban megtekinthetők. A kit később 45 nap alatt meg nem baj s gyöngeségnél kezesség mellett visszakapja.

A kis készülék 4 korona.

(Gyermekek és nők számára.)

A nagy készülék 6 korona.

(Régibb betegségeknél használandó.)

Központi eladási hely a bel- és külföld részére:

Müller Albert

Budapest, V, Vadász-utca 42 R. Kálmán-u. sarok.

Kiadóhivatal:

IV., Vármegye-utca 11-13.

KIS HIRDETÉSEK

Kiadóhivatal:

IV., Vármegye-utca 11-13.

A kis hirdetések előre fizetendők. E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 fill., vastagabb betűvel 4 fillérbe kerül. A kis hirdetésekbe a címzet és lakás is be lehet tenni minden külön díjazás nélkül. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik. Vidékről igen kényelmesen beküldhetők a kis hirdetések postautalvánnyal, mert a postautalvány szelvényére a kis hirdetés szövege is könnyen elfér. A eljárás igen egyszerű, mert mindenki kiszámíthatja a kis hirdetés árát. Kis hirdetések félévetnek a kiadóhivatalban, IV., Vármegye-utca 11-13.

Okmányszerző

vállalat, „Esketési Ügyvivőség” mindenféle okmányt megszerz. Keresztül viszi és elvállalja a házassági dispenzációkat, névmagyarosítást, mindenfajta tiszti és katonai ügyeket, utlevél és különböző engedélyek megszerzését jogtanácsosa segítségével. Ezeakivül eljár mindenemű családi diszkrét ügyekben, úgy örökbefo-gadási, állampolgársági ügyekben. Amerikai és egyéb külföldi megbízásokat lebonyolít stb. Jogtanácsos: báró Diószeghy Dezső dr. Ügyvivő: Margitay Zoltán. Hivatala: Budapest, Erzsébet-kör-ut 9. sz., a New-York-palotában. Szegényeknek ingyen áll rendelkezésére a vállalat. Telefon.

Kis Hirdetések

felvételnek a

kiadóhivatalban

IV., Vármegye-utca 11-13.

Állást keresők

és

munkaadók,

vevők és eladók,

bérlok

és

bérbeadók

és mindazok, akik a nagy közönség köréből keresik az érdekelt feleket,

hirdessenek

„MAGYARSÁG”

Kis Hirdetések

rovatában.

A kishirdetésekbe a czi-

met és lakást is be lehet tenni minden külön díjazás nélkül.

!!! Minden szó egyszeri beiktatása 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillérbe kerül!!!

Eladó

egy egészen jó karban levő csinos szövet-diván. Dob-utca 89. földszint ajtó 4. 7516

MINDENKI

rendelje meg a század leg-hasznosabb könyvét: a

Kereskedelmi**Vegyészetet.**

A Kereskedelmi Vegyészeti

nélkülözhetetlen

minden gyáros, fűszer- és vegyeskereskedő, szatócs, illatszerész, gyógyszerész, orvos, föld- és szőlőbirtokos, kertész, cukrársz, korcsmáros, vendéglős, pálinkamérő, fodrász, asztalos és egyáltalában minden intelligens egyéneknek.

Utmutatásainyomán bárki tekintélyes mellékjövdelemre tehet szert. Keresetnélküli egyéneknek könnyű és becsületes munka árán biztos és kényelmes keresetforrást nyújt.

Tanításai nyomán minden háztartásnál óriási megtakarítások érhetők el.

A könyv legújabb kiadása 2 korona 40 fillér, vidékre portómentes beküldéssel 2 korona 75 fillér kedvezményes árért megrendelhető a

„MAGYARSÁG”

kiadóhivatalában Budapest, IV., Vármegye-utca 11-13.

Pénzkölcsönt

kötelezvényre, több évi lefizetésre, katonatiszteknek (házassági óvadéka és óvadék czéljából is), nyugdíjasoknak, hivatalnokoknak, minden hitelképes egyének előleg nélkül kieszközöl a Pénzügyi Merkur Budapest, Király-utca 30. (Válaszbélyeg).

A legnagyobb hasznot hajtó

közsükségleti tárgy előállításához 6000 koronával társ kerestetik. Sikeres járó közvetítés 50 koronával díjazatik. Czim a kiadóhivatalban. 7515

Női ruhát

olcsón készítek házánál, Ben-czik Juliska, Kisfaludy-utca 16., I. em. 11. 5112

Egy elegánsan

butorozott kétablakos utcai szoba külön bejárat-tal egy vagy két ur részére azonnal kiadó. Ke-repesi-ut 55., II. em. 25. ajtó. 5366

12 frt

remek szabású férfi-öltöny, mérték után, valódi gyapju-szövetekből

Lichtmann S.

Budapest, Csömöri-ut 27. I. em. Vidékre minták bérmentve.

Birtok

Zemplénben, 2300 hold egy tagban, gyönyörű vág-ható erdővel. ára mindentől 150.000 frt. Bővebbet a kiadóhivatalban 5360

Birtok

Hontmegyében, kitűnő buza-, árpa-talaj, 430 hold, 58.000 frt. Vasuti állomással. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5358

Kérjen

árjegyzéket vászon és asztalneműekről. Egstein-féle vászon-gyári raktárból, Sümegh.

10 forint

remek szabású férfi-öltöny, mérték után, valódi gyapju-szövetekből

Grünfeld Ignác

műszabász, Budapest, Népszínház-utca 27. Vidékre minták bérmentve. 7524

Pékiség

haláleset miatt eladó. Czim a kiadóhivatalban. 5339

Eladó szőlő.

A fővároshoz vasuton 2 órányira, 5 kataszt. hold remekül beállított s kitűnő fajokkal beültetett 2 éves szőlő, családi körülmények miatt eladó. Egy negyed hold termő van benne. Gyönyörű fekvésű, levegője és vize kitűnő. Nyaralóknak kiválóan alkalmas s pár év múlva szép jövedelmet is hoz. Venni szándékozók küldjék be czim eiket »Szőlőtelep« alatti a kiadóhivatalba. 5194

200 koronát

fizetek közbenjárású díjat annak, ki nekem, egy nyugd. gazdasági főtisztnek nagyobb házban gondnoki állást közvetít. Czimem megludható a kiadóhivatalban. 5336

Kis lakások

Budapest, Szabolcs-utca 13. sz. olcsón kiadók; heti fizetésre is. Értesítés helyben vagy Rácz Géza ügyvédnél, Ujvilág-utca 33. sz. 7522

Zongora-órát

óhajt adni intelligens nő, kezdőknek és haladóknak jutányos díjazásért. Czim a kiadóhivatalban. 5337

Fiatal segéd,

ügyes eladó, azonnal felvétetik vegyeskereskedésben. Czim a kiadóhivatalban. 5338

Szeszfőző,

azonnali belépésre keres-tetik. Fizetés havi 70 korona. Czim a kiadóhivatalban. 5347

Előleges értesítés!

Tisztelettel értesítjük úgy a székesfőváros, mint a vidék t. magyarhonos gyárosait — gyár- és ipartelepek vezetőségeit — az ön-álló kis- és nagyiparos urakat és kereskedő-czégek, miszerint ipartermékek, gyártmányaik és áruik minél ismeretesebbé, keresettebbé és népszerűbbé tételére rendkívül olcsó, tehát előnyös díjszabással, egy félévi és egész évi időtartamra „Kereskedelmi és Iparkalauz” czimen a legmagyarabb s aránylag a legolcsóbb lapban, a „Magyarság” közgazdasági rovatában szakszerű leírás mellett terjedelmes hirdetés nyitunk meg. Ugyanezen díjszabásért készséggel közvetítünk hozzájuk, a magyar fogyasztóközönség köréből, minden megrendelést és versenyajánlatot.

Jelszavunk és üzleti törekvésünk: a magyar ipartermékek minél nagyobb arányú kínálatát és keresletét fokozni és ezáltal hazafias missziót is teljesíteni!

A hirdetések felvételét kiadóhivatalunk és annak megbízottja eszközli. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálunk. Tisztelettel

a „MAGYARSÁG”

kiadóhivatala.

Budapest, IV., Vármegye-utca 11-13.

Tisztelt reakció és Közvélemény!

Talpra magyar! fel, futbalra!
Politika fordul balra!
Osztrák közügy már ósdi,
Segít a labda-rugósi!

Istók a mester a match-en,
Német Miska hanyatt recscsen,
Istók lesz nemzeti sportod, —
Akkor lesz a magyar boldog!

Bolond Istók.

ELOFIZETÉSI FELHÍVÁS

„BOLOND ISTÓK”
humorisztikus képes hetilapra.

A „Bolond Istók”, a legnagyobb és legdiszesebb magyar élezcslap, új évtől huszonharmadik évfolyamban jelenik meg.

Előfizetési feltételek:

juliusától szeptember végeig 4 korona.
juliusától december végeig 8 korona.

Előfizetések, legcélszerűbben posta-utalvánnyal, a kiadóhivatalnak küldendők: Budapest, Egyetem-utca 4.

Felkérjük mindazon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, azt megújítani sziveskedjenek, hogy a szétküldésben akadály ne legyen.

A Bolond Istók kiadóhivatala.

Nyomatott a kiadótulajdonos Werböczy könyvnyomda részv.-társ. körforgógépén.